

Інформування та здійснення прийому виборців. Депутати Черкаської міської ради

атестація ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

ЧЕРКАСИ. 2017 РІК

Комітет виборців України
Черкаська обласна організація

Зміст

Вступ та методологія.....	3
Висновки	7
Оприлюднення інформації про депутатів та прийом виборців.....	8
Проведення прийому виборців.....	9
Інформування про діяльність депутатів.....	10

Вступ та методологія

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Результати чисельних громадських моніторинрів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад¹.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторинрів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю платні за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо).

Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської міської ради VI скликання («Атестацію депутатів» Одеської міської ради).

З 2016 року організація розпочала реалізацію аналогічної ініціативи, розширивши географічне охоплення, до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровського, Котовського, Ренійського, Татарбунарського, Роздільнянського міських рад Одеської області.

¹ Third Annual Ukrainian Municipal Survey. 20 January – 12 February, 2017 Conducted by Rating Group Ukraine on behalf of the Center for Insights in Survey Research // <http://www.iri.org/resource/ukraine-poll-local-outlook-improves-national-pessimism-remains-high>

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад здійснюється по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад. Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просування відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності органів місцевого самоврядування в відповідних містах: Рівненське та Львівське представництва Громадянської мережі ОПОРА, ГО Ліга захисту, Черкаська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», Дніпропетровська обласна громадська організація "Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики", ГО «Точка доступу» та Херсонська обласна громадська організація «Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень».

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, а також практикам належного управління за допомогою персоніфікованої оцінки кожного окремого депутата, а також збільшення обізнаності населення про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних до об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо їх оцінки реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами «Про місцеве самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації».

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від «0», в разі повної невідповідності критеріїв, до «5», в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка представляє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв.

Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатам принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під **відкритістю для виборців** розуміється простота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під **прозорістю діяльності** – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під **добросесним представництвом** інтересів своїх виборців **розуміється** поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під **підзвітністю громаді** **розуміється** відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Про що цей звіт.

В цьому звіті представлені результати перевірки відповідності діяльності депутатів місцевих рад, які охоплені ініціативою, показникам відкритості та прозорості в частині доступності для виборців інформації про самих депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування депутатами про графік та місце проведення прийому виборців, а також контактні відомості для зв'язку, здійснення особистого прийому виборців, а також поточне інформування виборців про свою діяльність.

Як здійснювалось оцінювання.

Вихідними критеріями для оцінки відповідності діяльності місцевих депутатів показникам відкритості та прозорості в частині інформування та здійснення прийому виборців виступали наступні:

- 1) Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради:
 - біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, досвід роботи, сімейний стан;
 - фотокартка депутата;
 - інформація про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата;
- 2) Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
- 3) Здійснення регулярного особистого прийому виборців не рідше, ніж 1 раз на місяць відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
- 4) Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);

Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців². В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту

²У випадку депутатів Одеської обласної ради, місця проведення прийому виборців яких розташовані далі, ніж на 40 км. від обласного центру, перевірка проведення прийому здійснювалась за скороченим форматом: шляхом дзвінків по зазначеним депутатами контактним номерам телефонів в дні та години, зазначені депутатами для здійснення прийому виборців.

не вдалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка. Лише після декількох невдалих спроб потрапити на прийом до місцевого депутата, робився висновок щодо невідповідності депутата зазначеному критерію: проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць.

Польовий етап моніторингу тривав в період з 15 липня по 16 вересня 2017 р.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контактні відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність депутатами джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети³.

³ Місцеві ради Одеської області (окрім Одеської міської ради).

Висновки

Інформація про депутата на офіційному сайті Черкаської міської ради у всіх без виключення випадках є неповною: відсутня біографічна інформація, дані про те, від якої партії обирався депутат.

Всі депутати Черкаської міської ради дотримуються вимоги законодавства здійснювати прийом виборців не рідше 1 разу на місяць. Проте не всі депутати здійснюють прийом особисто: під час моніторингових візитів було підтверджено особистий прийом лише 15-ма депутатами.

Роль помічників депутатів в більшості випадків перебирають на себе працівники (голови або секретаря) комітетів самоорганізації населення, в приміщенні котрих розташовуються приймальні.

Найчастіше інформація про графік прийому громадян співпадає із фактичною. На сайті Черкаської міської ради лише у чверті випадків зазначається контактний телефон.

$\frac{4}{5}$ депутатів працюють на 1 окрузі. 9 депутатів працюють із виборцями 2-округів. Найбільш поширеною практикою є проведення прийому громадян двічі на місяць.

Майже половина депутатів активно використовує можливості соціальної мережі Фейсбук для інформування виборців про свою діяльність та двостороннього зв'язку з виборцями.

Оприлюднення інформації про депутатів та прийом виборців

Аналіз сайту Черкаської міської ради свідчить, що персональні сторінки всіх депутатів оформлені однаково та містять однотипну інформацію: фото, прізвище, ім'я, по-батькові, фракція, комісія, округ, інформація про особистий прийом.

Попри те, раніше практикувалося розміщення на сторінках біографій депутатів, тепер ця інформація відсутня у всіх. Єдиний виняток представляє секретар міської ради, який має 2 сторінки на сайті, і одна з яких – секретарська, а не депутатська має біографічні дані.

Також зі сторінки депутата не можна зробити висновок від якої партії він обирався і чи змінював фракцію впродовж каденції.

Аналіз сайту Черкаської міської ради свідчить, що інформація про графік прийому громадян міститься на сторінці кожного депутата Черкаської міської ради. В більшості випадків інформація є неповною: відсутній контактний номер телефону. Як показали моніторингові візити до місць прийому громадян наявність такого номеру не є зайвою, оскільки представники ЧОО КВУ часто чули питання: чи ви дзвонили попередньо? Чи ви записувалися на прийом?

Телефон зазначений на сторінках 10 депутатів: В.Бурячинський, А.Ведула, Р.Зоря, Т.Коломієць, В.Косяк, О.Мельник, М.Мирза, Ю.Тренкін, М.Шадловський, М.Шило.

Таким чином, можна зробити висновок, що інформація про депутата на офіційному сайті ради у всіх без виключення випадках є неповною.

Проведення прийому виборців

Здійснення регулярного особистого прийому виборців не рідше, ніж 1 раз на місяць відповідно до встановленого графіку проведення прийому перевірялося в період з 15 липня по 16 вересня 2017 р.

Всі депутати Черкаської міської ради дотримуються вимоги законодавства здійснювати прийом виборців не рідше 1 разу на місяць. Більшість приймають громадян 2-3 рази на місяць.

6 депутатів ведуть прийом щотижня/4 рази на місяць: І.Кривошеєв, О.Мельник, Р.Петрик, І.Сухарьков, Ю.Тренкін, М.Шило.

9 депутатів - І.Косенко, В.Косяк, І.Кривошеєв, Я.Нищик, О.Радущкий, М.Скорик, Ю.Тренкін, М.Фомич, К.Чернецький - ведуть прийом на 2 виборчих округах.

Моніторингові візити підтвердили особистий прийом 15-ма депутатами: В.Гриценко, Р.Діскант, Т.Коломієць, В.Косяк, Г.Кузьменко, О.Мельник, І.Михайлюк, С.Очеретній, Р.Петрик, М.Скорик, І.Сухарьков, Ю.Тренкін, М.Фомич, К.Чернецький, Т.Чорнобіль.

В більшості випадків прийом здійснювався від імені депутата його помічником. Під час моніторингового візиту оцінювалась можливість отримати зворотній зв'язок. Тому «помічниками» враховувалися всі особи, які могли прийняти звернення та передати його депутату. Дуже часто такими особами були працівники комітетів самоорганізації населення, оскільки 42,5% депутатів ведуть прийом саме в приміщеннях КСН м. Черкаси.

Також під час моніторингових візитів перевірялося, чи відповідає інформація на сайті фактичній. Цей показник був найбільш динамічним. За місяць декілька депутатів відкоригували як місце прийому так і час. На кінець вересня інформація про особистий прийом 3 депутатів на сайті не відповідала фактичній – О.Радущкого та Р.Шевченка в частині часу проведення прийому, Р.Зорі - в частині місця.

Депутати відмічають, що в переважній більшості випадків виборці звертаються за наданням матеріальної допомоги. На другому місці по популярності стоїть вирішення питання благоустрою.

Моніторингові візити засвідчили, що в основному на кожен прийом депутатів приходять до 5 осіб. Переважна більшість приміщень, в яких проводиться прийом обладнана базовим набором меблів (стіл, стільці) та канцтоварів (ручка, папір).

Інформування про діяльність депутатів

Інформування про діяльність депутатів здійснюється через спеціальний розділ сайту Черкаської міської ради. Проте інформація, що там розміщується носить загальний і нерегулярний характер. Також найчастіше вона є знеособленою і стосується всього депутатського корпусу.

ЧОО КВУ проаналізувала як депутати використовують канал інформування, який дозволяє здійснення двосторонньої комунікації з громадянами - соціальну мережу Фейсбук.

38 з 40 депутатів Черкаської міської ради мають профіль в соціальній мережі Фейсбук. 47,5% з них активно використовують його можливості для двосторонньої комунікації.

При оцінці активності в першу чергу оцінювалося, чи депутат регулярно дописує в мережі про події, що пов'язані з життям міста та депутатською діяльністю. Чи відповідає на коментарі. Чи відповідає на особисті повідомлення.

Розділ «Інформація» далеко не в кожного є заповненим. У половини депутатів не зазначено, що вони належать до депутатського корпусу Черкаської міської ради.

Серед депутатів, які написали цю інформацію: А.Акопян, В.Бурячинський, А.Ведула, І.Кіта, Т.Коломієць, І.Косенко, С.Лукирич, О.Мельник, Я.Нищик, О.Радучький, О.Романов, С.Тищенко, М.Фомич, А.Цегвінцева, Т.Чорнобіль, М.Шадловський. Зазначена часткова інформація «Черкаська міська рада» у В.Міняйло, Ю.Тренкін

Вся інформація, зазначена в цьому звіті є актуальною станом на 30.09.2017. Моніторинговий проект «Атестація депутатів місцевих рад» триватиме до березня 2018 року. Впродовж цього часу дані будуть уточнюватися і оперативно корегуватися, оскільки он-лайн інформація є динамічною і може змінюватися.

Також зазначаємо, що об'єктом моніторингу стали 40 депутатів Черкаської міської ради, які здійснювали активну діяльність в період з листопада 2016 по листопад 2017 року – другий рік повноважень депутатів Черкаської міської ради VIII скликання.